b) sättet för arbetstidens reglering med angivande av, där så finnes lämpligt,
   i) antalet arbetstimmar per dag, vecka eller annan särskilt angiven tidsperiod, för vilken normallön skall utgå;
   ii) den genomsnittliga arbetstid, som må uttagas av personer, sysselsatta i skiftarbete vid kontinuerlig drift; och
   iii) — där arbetstiden beräknas såsom ett genomsnitt — den tidsperiod, som ligger till grund för genomsnittets beräkning och det högsta antalet arbetstimmar under en angiven tidsperiod;
c) semester och sjukledighet.

Bilaga C.

Konvention (nr 95) angående rättsskydd för lön.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 8 juni 1949 till sitt trettioandra sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående rättsskydd för lön, vilken fråga utgör den sjunde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention,

antager denna den första dagen i juli månad år nittonhundrafyrtionio följande konvention, vilken skall benämnas »konvention angående rättsskydd för lön, 1949» (Protection of Wages Convention, 1949).

Artikel 1.

I denna konvention förstås med uttrycket »lön» varje slag av ersättning eller arbetsförtjänst — oavsett huru denna bestämmes eller beräknas — som kan uttryckas i pengar och fastställts genom ömsesidig överenskommelse eller nationell lagstiftning, och som skall i enlighet med skriftligt eller muntligt anställningsavtal utbetalas av en arbetsgivare till en arbetare för arbete eller tjänster, som utförts eller skola utföras.

Artikel 2.

1. Denna konvention äger tillämpning på alla personer, till vilka arbetslön utbetalas eller skall utbetalas.

2. Vederbörande myndighet må, efter hörande av direkt berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer, där sådana finnas, från tillämpningen av samtliga eller vissa bestämmelser i denna konvention undantaga arbetstagarkategorier, vilka arbeta under sådana förhållanden och med sådana anställningsvillkor, att nämnda bestämmelser icke rimligen böra tillämpas på dem, och vilka icke utföra manuellt arbete eller äro anställda i husligt eller liknande arbete.

3. Varje medlemsstat skall vid avgivandet av sin första årsredogörelse enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga angiva de arbetstagarkategorier, vilka medlemmen i enlighet med vad ovan under mom.

2 stadgats avser att undantaga från tillämpningen av samtliga eller vissa bestämmelser i konventionen; ingen medlem må därefter medgiva undantag i fråga om andra arbetstagarkategorier än de sålunda angivna.

4. Varje medlem, som i sin första årsredogörelse angivit de arbetstagarkategorier, vilka den avser att undantaga från tillämpningen av samtliga eller vissa bestämmelser i konventionen, skall i sina följande årsredogörelser lämna uppgift beträffande de arbetstagarkategorier, i fråga om vilka den avstår från rätten att tillämpa undantagsbestämmelserna i mom. 2 av denna artikel ävensom angående de framsteg som må ha gjorts med avseende å tillämpningen av konventionen å sådana arbetstagarkategorier.

Artikel 3.

1. Lön, som skall utgå kontant, må endast utbetalas i lagligt betalningsmedel; betalning medelst poletter, kuponger eller andra betalningsanvisningar, avsedda att träda i stället för lagligt betalningsmedel förbjudes.

2. Vederbörande myndighet kan lämna medgivande till eller föreskrift om utbetalning av lön genom check, postväxel, postanvisning eller postgiro i de fall, då sådant betalningssätt är brukligt eller av särskilda omständigheter påkallat eller föreskrivet i kollektivavtal eller skiljedom eller då i avsaknad av dylika bestämmelser arbetaren samtycker därtill.

Artikel 4.

1. Genom nationell lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom må medgivas betalning av lön delvis i form av naturaförmåner inom näringsgren eller yrke, där sådan betalningsform är bruklig eller önskvärd på grund av ifrågavarande näringsgrens eller yrkes natur; lönebetalning i form av drycker med hög alkoholhalt eller i form av skadliga droger må icke under några omständigheter tillåtas.

2. I sådana fall, då betalning av lön delvis i form av naturaförmåner är medgiven, skola lämpliga åtgärder vidtagas för att garantera att

a) sådana förmåner tjäna arbetarens och hans familjs personliga behov och intresse; och

b) det värde, som åsättes sådana förmåner, är rättvist och rimligt.

Artikel 5.

Lön skall utbetalas direkt till vederbörande arbetare, såvida icke annat stadgas i nationell lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom eller arbetaren medgivit annat förfaringssätt.

Artikel 6.

Arbetsgivare äger icke i något hänseende begränsa arbetares rätt att fritt förfoga över sin lön.

Artikel 7.

1. Därest i samband med ett företag finnas inrättade fabriksbutiker för försäljning av varor till arbetarna eller tillhandahållas tjänster, må tvång ej utövas å vederbörande arbetare i syfte att förmå honom att utnyttja sådana inköpsmöjligheter eller tjänster.

2. Därest tillgång till andra inköpsställen eller tjänster icke finnes, skall vederbörande myndighet vidtaga erforderliga åtgärder för att tillse att försäljningen av varor eller tillhandahållandet av tjänster sker till skäliga och rimliga priser eller att av arbetsgivaren inrättade fabriksbutiker och andra anordningar icke drivas i vinstsyfte utan allenast för att tillgodose vederbörande arbetares intresse.

Artikel 8.

1. Löneavdrag må medgivas endast under de villkor och i den utsträckning som föreskrivas i nationell lagstiftning eller bestämts genom kollektivavtal eller skiljedom.

2. Arbetarna skola på sätt vederbörande myndighet finner mest lämpligt underrättas om de villkor som gälla för dylika avdrag samt i vad mån avdrag äro tillåtna.

Artikel 9.

Varje löneavdrag, åsyftande direkt eller indirekt ersättning av arbetare till arbetsgivare, dennes ställföreträdare eller mellanhänder (såsom rekryteringsagenter e. d.), för att arbetaren skall erhålla eller bibehålla anställning skall vara förbjudet.

Artikel 10.

1. Utmätning och införsel i lön må ske endast på sätt och inom gränser, som föreskrivas i den nationella lagstiftningen.

2. Lön skall vara skyddad mot införsel och utmätning i den utsträckning, som befinnes erforderlig för att trygga arbetarens och hans familjs uppehälle.

Artikel 11.

1. Därest ett företag avträder sin egendom till konkurs eller inställer sina betalningar, skola i företaget anställda arbetare behandlas såsom förmånsberättigade fordringsägare antingen i fråga om lön som tillkommer dem för arbete, utfört under sådan tid före konkursen eller betalningsinställelsen som må vara bestämd i den nationella lagstiftningen, eller med avseende å intjänt lön, i den mån denna icke överstiger visst, i den nationella lagstiftningen angivet belopp.

2. Förmånsberättigad lönefordran skall till fullo gäldas, innan fordringsägare utan förmånsrätt må göra gällande rätt till andel i tillgångarna.

3. Det inbördes förhållandet mellan förmånsberättigade lönefordringar och andra prioriterade fordringar skall bestämmas i den nationella lagstiftningen.

Artikel 12.

1. Lön skall utbetalas med regelbundna mellanrum. Såvida icke på annat tillfredsställande sätt garantier lämnats för regelbundna löneutbetalningar, skola tidpunkterna för löneutbetalning föreskrivas i den nationella lagstiftningen eller bestämmas genom kollektivavtal eller skiljedom.

2. Då ett anställningsavtal utlöpt, skall slutuppgörelse beträffande samtliga innestående löneförmåner ske i enlighet med nationell lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom eller, i avsaknad av tillämplig lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom, inom en med hänsyn till anställningsavtalets bestämmelser rimlig tid.

Artikel 13.

1. Löneutbetalning skall, då lön utgår kontant, äga rum endast å arbetsdagar och på eller i närheten av arbetsplatsen, såvida icke annorlunda bestämts i nationell lagstiftning, kollektivavtal eller skiljedom, eller andra anstalter träffats, vilka må finnas lämpligare och bragts till vederbörande arbetares kännedom.

2. Löneutbetalning må icke äga rum å utskänkningsställen eller andra liknande lokaler eller — då så finnes erforderligt till förekommande av

missbruk — i detaljaffärer och nöjeslokaler utom såvitt gäller i sådana företag anställda personer.

Artikel 14.

Effektiva åtgärder skola, om så finnes erforderligt, vidtagas för att garantera att arbetarna på ett lämpligt och lättförståeligt sätt underrättas

a) före tillträdandet av anställningen och närhelst någon förändring däri äger rum, om de lönevillkor som äro förenade med densamma; och
b) vid tidpunkten för varje löneutbetalning, om grunderna för lönens beräkning för löneperioden, i den mån dessa kunna bliva föremål för ändring.

Artikel 15.

Den lagstiftning, som avser att genomföra bestämmelserna i denna konvention, skall

a) bringas till alla berörda personers kännedom;
b) närmare angiva de personer, som äro ansvariga för bestämmelsernas efterlevnad;
c) föreskriva lämpliga påföljder eller andra åtgärder vid överträdelse av desamma;
d) föreskriva, där så finnes påkallat, förandet av register enligt fastställt formulär och på godkänt sätt.

Artikel 16.

De årliga redogörelser, som enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga skola avgivas, skola lämna detaljerade upplysningar om de åtgärder, som vidtagits för att genomföra bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 17.

1. Då en medlems territorium omfattar stora områden, varest, på grund av gles befolkning eller områdets utvecklingsstadium vederbörande myndighet anser det ogörligt att genomföra bestämmelserna i denna konvention, må myndigheten i fråga, efter hörande av berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer, där sådana finnas, utesluta dessa områden från tillämpningen av konventionen, antingen helt eller beträffande de särskilda företag eller sysselsättningar som den prövar erforderligt.

2. Varje medlem skall vid avgivandet av sin första årsredogörelse angående tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga angiva de områden, i fråga om vilka medlemmen avser att tillämpa bestämmelserna i förevarande artikel ävensom skälen härför; ingen medlem må därefter med åberopande av bestämmelserna i denna artikel medgiva undantag i fråga om andra områden än de sålunda angivna.

3. Varje medlem, som tillämpar bestämmelserna i denna artikel, skall med regelbundna mellanrum, som icke må överstiga tre år, efter hörande av berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer, där sådana finnas, taga under omprövning möjligheterna för en utsträckning av denna konventions tillämpning till att avse sådana områden som undantagits enligt mom. 1.

4. Varje medlem, som tillämpar bestämmelserna i förevarande artikel, skall i sina följande årsredogörelser lämna uppgift beträffande de områden, i fråga om vilka den avstår från rätten att tillämpa undantagsbestämmelserna, ävensom angående framsteg, som må ha gjorts med avseende å en efter hand utsträckt tillämpning av konventionen inom sådana områden.

Artiklar 18—27.

[*Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 10—19 av konventionen (nr 94) angående arbetsklausuler i kontrakt, däri offentlig myndighet är part, utom såtillvida, att då i artiklarna 12, 13 och 18 av konventionen nr 94 hänvisas till artikel 14, detta i artiklarna 20, 21 och 26 av förevarande konvention motsvaras av hänvisningar till artikel 22.*]

Bilaga D.

Rekommendation (nr 85) angående rättsskydd för lön.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 8 juni 1949 till sitt trettioandra sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående rättsskydd för lön, vilken fråga utgör den sjunde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation innehållande kompletteringar till konventionen angående rättsskydd för lön, 1949,

antager denna den första dagen i juli månad år nittonhundrafyrtionio följande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendation angående rättsskydd för lön, 1949» (Protection of Wages Recommendation, 1949).

Konferensen förordar, att varje medlem, så snart förhållandena i varje enskilt land det medgiva, tillämpar följande bestämmelser samt till Internationella arbetsbyrån, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, insänder redogörelse angående de åtgärder, som vidtagits för att genomföra desamma.

I. Löneavdrag.

1. Alla erforderliga åtgärder böra vidtagas för att begränsa löneavdrag i den mån så anses nödvändigt för att trygga arbetarens och hans familjs uppehälle.

2. 1) Avdrag å lön såsom gottgörelse för förlust eller skada, som åsamkats arbetsgivarens produkter, egendom eller utrustning, bör medgivas allenast därest det klart kan visas, att vederbörande arbetare är ansvarig för förlusten eller skadan.

2) Avdragsbeloppet bör vara skäligt och icke överstiga förlustens eller skadans verkliga värde.

3) Innan beslut om sådant avdrag fattas, bör tillfälle beredas vederbörande arbetare att anföra skäl mot avdragets verkställande.

3. Lämpliga åtgärder böra vidtagas för att begränsa löneavdrag för verktyg, material och utrustning, som tillhandahållas av arbetsgivaren, till att avse fall, då sådana avdrag

a) utgöra en allmänt erkänd sedvänja inom ifrågavarande näringsgren eller yrke; eller

b) föreskrivas i kollektivavtal eller skiljedom; eller
c) annorledes äro medgivna enligt ett i den nationella lagstiftningen angivet förfarande.

II. Tidsbestämmelser för utbetalning av lön.

4. Den längsta tid som må förflyta mellan två löneutbetalningar bör bestämmas så, att lön utbetalas
a) minst två gånger i månaden med högst sexton dagars mellanrum i fråga om arbetare, vilkas lön beräknas för timme, dag eller vecka; och
b) minst en gång i månaden i fråga om anställda, vilkas lön beräknas för månad eller år.

5. 1) I fråga om arbetare, vilkas lön beräknas enligt ackordsystem eller efter prestation, bör den längsta tid som må förflyta mellan två löneutbetalningar om möjligt bestämmas så, att lön utbetalas minst två gånger i månaden med högst sexton dagars mellanrum.

2) I fråga om arbetare, anställda för att fullgöra arbete, som tager mer än fjorton dagar i anspråk, och beträffande vilka kollektivavtal eller skiljedom icke stadgar andra tidsintervaller för löneutbetalning, böra lämpliga åtgärder vidtagas för att garantera
a) att betalningar göras à conto minst två gånger i månaden med högst sexton dagars mellanrum i förhållande till den fullgjorda arbetsprestationen; och
b) att slutavräkning äger rum inom fjorton dagar efter det arbetet fullgjorts.

III. Lönevillkorens tillkännagivande för arbetarna.

6. De upplysningar rörande lönevillkoren, vilka skola bringas till arbetarnas kännedom, böra där så befinnes lämpligt, innefatta uppgifter om
a) lönesatser;
b) beräkningsmetoder;
c) tidsintervaller för löneutbetalning;
d) platsen för löneutbetalning; och
e) de villkor, på vilka avdrag må göras.

IV. Meddelanden om intjänt lön samt avlöningslistor.

7. Där så lämpligen kan ske, böra arbetarna i samband med varje löneutbetalning erhålla följande uppgifter med avseende å vederbörande betalningsperiod, i den mån sådana uppgifter kunna variera,
a) bruttobeloppet av intjänt lön;
b) de avdrag, som eventuellt gjorts med angivande av skälen därtill och beloppet; samt
c) nettobeloppet av förfallen lön.

8. Arbetsgivarna skola anmodas att, där så lämpligen kan ske, föra avlöningslistor, vilka med avseende å varje anställd arbetare innehålla de i föregående punkt angivna uppgifterna.

V. Arbetarnas medverkan i administrationen av företagsbutiker.

9. Lämpliga åtgärder böra vidtagas för att främja anordningar i syfte att knyta representanter för vederbörande arbetare, särskilt medlemmar av företagsnämnder e. d., där sådana finnas, till den allmänna administrationen av företagsbutiker m. m., som inrättats i ett företag för försäljning av varor eller tillhandahållande av tjänster åt företagets arbetare.

Bilaga E.

Konvention (nr 96) angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer (reviderad 1949).

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 8 juni 1949 till sitt trettioandra sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag till revision av konventionen angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer, 1933, antagen av konferensen vid dess sjuttonde sammanträde, vilken fråga inbegripes under den tionde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention innehållande kompletteringar till konventionen angående den offentliga arbetsförmedlingen, 1948, vari stadgas att varje medlem, för vilken sistnämnda konvention är gällande, skall upprätthålla eller trygga upprätthållandet av en avgiftsfri offentlig arbetsförmedling,

antager, med hänsyn till att en dylik förmedlingsverksamhet bör vara tillgänglig för alla arbetarkategorier, denna den första dagen i juli månad år nittonhundrafyrtionio följande konvention, vilken skall benämnas »konvention angående avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer (reviderad), 1949» [Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised) 1949].

Del I. Allmänna bestämmelser.

Artikel 1.

1. I denna konvention avser uttrycket »avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyrå»

a) arbetsförmedlingsbyråer med vinstsyfte, dvs. varje person, sammanslutning, institution, byrå eller annan organisation, vilken tjänar såsom mellanhand för anskaffande av anställning åt arbetare eller av arbetare åt arbetsgivare i syfte att direkt eller indirekt från någondera erhålla ekonomisk eller annan materiell fördel; denna definition avser ej tidning eller andra publikationer, för såvitt de ej uteslutande eller huvudsakligen ha till syfte att vara förmedlare mellan arbetsgivare och arbetare;

b) arbetsförmedlingsbyråer utan vinstsyfte, dvs. arbetsförmedlingsorgan, upprättade av sammanslutningar, institutioner, byråer eller andra or-